

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 5 februari 1917 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara.

(4:e avd.)

I en till riksdagen avlåten, till statsutskottet hänvisad proposition, nr 38, av den 3 februari 1917 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för sagda dag, föreslagit riksdagen medgiva, att, med avvikelse från de beträffande statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara gällande bestämmelser, *dels* sådan försäkring må, där Kungl. Maj:t för visst fall prövar det vara av synnerlig vikt för tillförseln av förnödenheter eller eljest för vidmakthållande av handel eller annan näring, av staten meddelas för såväl utländskt som svenskt fartyg och för hela värdet å såväl fartyg som last, *dels* försäkringspremie för resa må bestämmas till högre belopp än sju procent av försäkringssumman, *dels* ock olycksfallsförsäkring må övertagas för befälhavare och besättning å av staten försäkrade fartyg.

I detta ärende har departementschefen till ovanberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vissa nyligen vidtagna sjökrigsåtgärder kunna uppenbarligen komma att i mycket hög grad försvåra tillförseln till vårt land av viktiga förnödenheter ävensom annan synnerligen maktpåliggande samfärdsel. Det är därför angeläget, att utvägar i möjligaste mån öppnas att motverka de befarade svårigheterna. Såsom den åtgärd, vilken härvid

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 6 saml. 12 häft. (Nr 12.)

i främsta rummet synes böra tillgripas, anser jag mig, efter samråd med krigsförsäkringskommissionen, böra förorda en utvidgning av statens sjöförsäkring mot krigsfara.

I nu gällande förordning av den 9 juli 1915 om statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara föreskrives, bland annat, att annat fartyg än svenskt fartyg ej må vara föremål för krigsförsäkring, att vid krigsförsäkring av fartyg försäkringssumman ej må överstiga åttio procent av fartygets taxerade värde och ej heller för maskindrivet fartyg ett belopp av en million kronor eller för annat fartyg ett belopp av tvåhundrausen kronor samt att försäkringspremien för viss resa ej må överstiga sju procent av försäkringssumman.

Under nuvarande förhållanden, då riskerna för sjötransporterna synas bliva så utomordentligt stora, torde det även vara nödvändigt att kunna meddela försäkring för hela värdet ej blott av last utan även av fartyg, oavsett värdets storlek.

Vidare synes det, för att varje möjlighet att öka vår införsel av nödvändiga artiklar skall kunna tillvaratagas, böra tillåtas att undantagsvis försäkra utländskt fartyg, som användes för dylik samfärdsel.

Med hänsyn till de betydligt ökade risker för staten, som ett utsträckande av krigsförsäkringen på sätt jag nu angivit skulle medföra, torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att i varje särskilt fall pröva, huruvida sådan försäkring må meddelas.

Ytterligare kan det, såsom krigsförsäkringskommissionen redan i annat sammanhang framhållit, bliva nödvändigt, att, i brist av annan betryggande anordning, statens krigsförsäkringskommission övertager olycksfallsförsäkring för befälhavare och besättning å hos kommissionen försäkrade fartyg.

Då de föreskrifter rörande meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara, från vilka jag nu förordat vissa avvikelser, tillkommit i samverkan med riksdagen, torde riksdagens medgivande till de berörda undantagsbestämmelsernas genomförande böra inhämtas.»

På grund av vad sålunda anförts hemställde departementschefen om avlåtande till riksdagen av ifrågavarande proposition.

*Utskottets
yttrande.*

Tydligt är, att den av Kungl. Maj:t föreslagna utvidgningen av statens sjöförsäkring mot krigsfara innebär högst betydligt ökad risk för staten. På grund av nödvändigheten av att intet underlåtes för att möjliggöra den för vårt land erforderliga tillförseln av förnödenheter har emellertid utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet vill dock härvid — särskilt med hänsyn till att försäkringen

är avsedd att vidgas jämväl till utländska fartyg samt till fulla värdet av fartyg och last — betona vikten av att värdena av de fartyg och varor, vilka bliva föremål för försäkring, undersökas så noggrannt sig göra låter ävensom att premiesatserna omsorgsfullt avvägas mot den risk, som i varje förekommande fall kan anses föreligga. Vidare vill utskottet i avseende å vad departementschefen uttalat angående nödvändigheten av att i vissa fall, i brist av annan betryggande anordning, krigsförsäkringskommissionen övertager olycksfallsförsäkring för befälhavare och besättning å de försäkrade fartygen, framhålla angelägenheten av att staten icke ikläder sig ifrågasavarande försäkringsrisk i andra fall, än där det är utrett, att olycksfallsförsäkringen icke kan erhållas i den ordning, som hittills tillämpats. Slutligen vill utskottet uttala sin förvissning, att Kungl. Maj:t icke lär underlåta att i möjligaste mån tillse, att de med stöd av den ifrågasatta utvidgade försäkringsverksamheten importerade varorna komma att tillhandahållas den konsumerande allmänheten till priser, som icke äro högre än vad av omständigheterna oundgängligen föranledes.

Under uttalande härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att med avvikelse från de beträffande statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara gällande bestämmelser

a) sådan försäkring må, där Kungl. Maj:t för visst fall prövar det vara av synnerlig vikt för tillförseln av förnödenheter eller eljest för vidmakthållande av handel eller annan näring, av staten meddelas för såväl utländskt som svenskt fartyg och för hela värdet å såväl fartyg som last;

b) försäkringspremie för resa må bestämmas till högre belopp än sju procent av försäkringssumman;

c) olycksfallsförsäkring må övertagas för befälhavare och besättning å av staten försäkrade fartyg.

Stockholm den 5 februari 1917.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz, S. H. Kvarnzelius, O. M. Strömberg, H. H. K. Ericson, H. F. Lamm, J. Nilsson, C. G. Ekman, A. C. Lindblad, J. L. Widell, K. A. Malmberg, A. R. Rooth* och *C. G. Österberg* samt

från andra kammaren: herrar *F. V. Thorsson, H. Andersson* i Skivarp, *K. V. Rydén* i Malmö, *C. Persson* i Stallerhult, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *G. Odqvist, E. A. Nilson* i Örebro, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Wiklund, J. Ström, A. Anderson* i Råstock och *E. F. Hellberg* i Lycksele.
